

УДК 35

ДОЛОТ Володимир Денисович,
канд. наук з держ. упр., докторант НАДУ

РОЗРАХУНОК СОБІВАРТОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ У ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Визначаються поняття та досліджуються основні засади процесів формування собівартості медичних послуг у лікувально-профілактичних закладах, що забезпечить більш ефективний розподіл та використання їх фінансових ресурсів. Аргументується, що доступність детального розрахунку собівартості медичних послуг допоможе контролювати та оцінювати ефективність роботи лікувально-профілактичних закладів.

Ключові слова: фінансування охорони здоров'я, метод покрокового зниження, ціноутворення в охороні здоров'я.

Долот В. Д. Расчет себестоимости медицинских услуг в лечебно-профилактических заведениях Украины

Определяется понятие и исследуются основные принципы процессов формирования себестоимости медицинских услуг в лечебно-профилактических учреждениях, что обеспечит более эффективное распределение и использование их финансовых ресурсов. Аргументируется, что доступность детального расчета себестоимости медицинских услуг поможет контролировать и оценивать эффективность работы лечебно-профилактических учреждений.

Ключевые слова: финансирование здравоохранения, метод пошагового снижения, ценообразование в здравоохранении.

Dolot V. D. Calculation of medical services costs in medico-prophylactic establishments in Ukraine

Notions are determined and main principles of the processes of medical services costs forming in medico-prophylactic establishments that provide more effective distribution and their financial resources usage are investigated. It is argued that intelligibility of the detailed calculation of medical services costs helps control and evaluate the efficiency of medico-prophylactic establishments' work.

Key words: health financing, the step-down method, pricing in healthcare.

Постановка проблеми. Здоров'я людини визнано однією з найвищих цінностей суспільства, основою економічного та духовного розвитку держави. Однак неналежний рівень фінансування лікувально-профілактичних закладів ставить під загрозу повноцінне відновлення та зміцнення здоров'я населення. Упродовж останнього десятиліття спостерігається тенденція до зниження рівня народжуваності та скорочення тривалості життя населення країни. Так, підвищився рівень захворюваності та смертності на туберкульоз, ВІЛ/СНІД, онкологічні та психічні захворювання, збільшується чисельність хворих на алкоголізм та наркоманію. За прогнозами учених, до 2020 р. чисельність населення в Україні може зменшитись до 40 – 44 млн осіб. Саме тому перед державою стоїть питання виведення галузі охорони здоров'я з кризового стану, її стабілізація та розвиток. Можливим шляхом вирішення зазначених проблем є вирішення питань поліпшення фінансування лікувально-профілактичних закладів, а також ефективний розподіл та використання наявних фінансових ресурсів [1, с. 88].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У ході дослідження встановлено, що питання державного регулювання фінансування закладів охорони здоров'я вивчали О. В. Виноградов, О. В. Галацан, О. А. Євтушенко, Н. І. Карпишин, Е. В. Ковжарова, Є. О. Малік, Т. В. Педченко, В. М. Рудий, Н. Д. Солоненко, М. М. Шутов та інші науковці.

Метою статті є визначення поняття та дослідження засад процесів формування собівартості надання медичних послуг у лікувально-профілактичних закладах, що забезпечить більш ефективний розподіл та використання їх фінансових ресурсів.

Виклад основного матеріалу. Структурний підрозділ лікувально-профілактичного закладу (тут і далі – СП ЛПЗ) – це підрозділ, який згідно зі штатним розписом ЛПЗ має повні функціональні обов'язки й права, затверджений штат співробітників, веде аналітичний облік наданих послуг та власних витрат.

Усі СП умовно можна поділити на три основні групи:

– *перша група* (адміністративно-управлінські та господарчо-технічні СП) – це СП, які виконують функції управління і контролю ЛПЗ та надають господарчо-технічні послуги щодо забезпечення життєдіяльності інфраструктури ЛПЗ (адміністрація, бухгалтерія, планово-економічні СП, організаційно-методичний СП, господарчі, технічні СП тощо).

– *друга група* (допоміжні СП) – це підрозділи, що надають послуги основним СП (харчоблок, стерилізаційне відділення, приймальні відділення, реєстратура, лабораторії, діагностичні, фізіотерапевтичні, патологоанатомічні відділення, операційний блок, відділення анестезії та інтенсивної терапії тощо);

– *третья група* (основні СП) – це амбулаторно-поліклінічні та лікувально-профілактичні підрозділи (терапевтичні, неврологічні, хірургічні тощо), що безпосередньо надають послуги та медичну допомогу пацієнтам.

Вхідними економічними даними для розрахунку собівартості всіх СП ЛПЗ є:

1. Кількість штатних одиниць, фонд оплати праці; відрахування на фонд оплати праці.
2. Площа приміщень, що їх займають СП.
3. Усі матеріальні витрати згідно з кодами економічної класифікації чинного законодавства.
4. Вартість обладнання.
5. Амортизаційні відрахування (знос) (розраховуються відповідно до бухгалтерського обліку, якщо ця стаття видатків ураховується в закладі охорони здоров'я).

Метою формування собівартості медичної допомоги є своєчасне, повне й достовірне визначення фактичних витрат, пов'язаних з наданням окремої послуги, а також контроль за використанням матеріальних, трудових та фінансових ресурсів [2, с. 29].

Технологія розрахунку собівартості медичної допомоги є складним процесом, що залежить від багатьох складових [6, с. 322]. Можливість правильно розрахувати вартість медичної допомоги з урахуванням всіх її складових дозволить поліпшити фінансовий стан лікувально-профілактичних закладів, стане підґрунтям для більш ефективного управління ними під час впровадження обов'язкового медичного страхування.

У 2011 р. групою українських учених і практиків охорони здоров'я (у роботі якої активну участь брав автор цієї публікації) була розроблена Єдина уніфікована методика розрахунку вартості медичних послуг, амбулаторно-поліклінічного та стаціонарного лікування, медико-економічної моделі державних, комунальних та інших закладів охорони здоров'я (далі – методика) [3; 4].

Для обчислення собівартості в методиці було використано метод покрокового зниження (step-down). Даний метод рекомендований Проектом ЄС «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні» як найбільш точний метод (книга «Рекомендації щодо подальшого розвитку вторинної медичної допомоги в Україні», 2009 [5]).

Доступність детального розрахунку собівартості медичних послуг є дуже важливим питанням, що допомагає керівникам ЛПЗ контролювати та оцінювати ефективність роботи СП, а також установлювати ціни на послуги.

Обчислення собівартості – це методологія, що допомагає визначити витрати під час надання певної одиниці послуги. Такою одиницею може бути окрема послуга або кілька послуг. Як тільки визначено собівартість одиниці, її можна використовувати (разом з іншими чинниками) у процесі визначення ціни, яка встановлюється на таку одиницю та всі подібні одиниці.

Витрати можуть бути фіксованими або змінними. Їх також можна розділити за ознакою прямих і непрямих витрат. Прямі витрати – це витрати, безпосередньо пов'язані з наданням кожної одиниці послуги, що зазвичай включають витрати на заробітну плату й матеріали. Непрямі витрати безпосередньо не пов'язані з наданням кожної одиниці послуги. Це, наприклад, витрати на обслуговування будівлі, комунальні витрати та загальне управління. Часто їх називають накладними витратами.

Накладні витрати можуть бути розподілені за різними одиницями послуг за допомогою бухгалтерського методу, що називається розподілом витрат методом покрокового зниження або розподілом накладних витрат. Метод step-down – поширений підхід до розрахунку витрат ЛПЗ, а у США він є обов’язковим для використання під час підготовки звітів про витрати для програм Medicare і Medicaid (двох державних програм для осіб похилого віку і для малозабезпечених громадян).

Основою методу step-down є підхід, згідно з яким усі витрати потрібно розподілити за центрами витрат, який може бути або центром підтримки, або центром надходжень. Виходячи з того, що витрати виникають у кожному СП ЛПЗ, кожен СП розглядається як центр витрат.

Центри підтримки – це ті центри витрат, які забезпечують основні лікувально-діагностичні функції медичного закладу і включають зазвичай структурні підрозділи першої групи (адміністративно-господарські та технічні СП) і другої групи (допоміжні СП).

Центри надходжень – це ті центри витрат, які надають медичні послуги, амбулаторно-поліклінічне та стаціонарне лікування пацієнтам.

ЛПЗ може досить гнучко підійти до визначення критеріїв, що будуть використовуватися під час визначення того, які СП стануть центрами підтримки, а які – центрами надходжень.

Розподіл методом step-down відбувається в три етапи:

перший етап – нагромадження прямих витрат для всіх центрів витрат, розрахунок їх власної собівартості;

другий етап – визначення основи розподілу;

третій етап - розподіл накладних витрат.

Головна перевага запропонованого методу в тому, що він розподіляє непрямі витрати на інші сфери підтримки перед розподілом за центрами надходжень.

Етап 1: Накопичення прямих витрат для всіх центрів витрат.

Метод step-down починається з перевірки того, чи всі витрати ЛПЗ розподілені по якихось із центрів витрат (СП). Прямі витрати включають усі витрати на заробітну плату персоналу, що входить до бюджету СП. Витрати на керівників і весь штатний персонал СП включаються сюди.

Інші прямі витрати включають витрати на медикаменти й на всі інші елементи у сфері прямого контролю СП, що зазвичай розглядаються як його витрати. За такого підходу всі безпосередні витрати СП вважаються прямими витратами, навіть якщо вони безпосередньо не призначалися конкретним пацієнтам.

Етап 2. Визначення основи розподілу.

Наступний крок – розподілити витрати центрів підтримки за різними центрами надходжень. Основний принцип розподілу такий: якщо центр надходжень використовує частину послуг центру підтримки, то на нього треба розподілити собівартість цієї частини послуг такого центру підтримки. Альтернативний підхід – призначення критеріїв для кожного центру підтримки як основи для розподілу його витрат.

Етап 3. Розподіл накладних витрат.

Завершальний етап під час застосування методу step-down – розподілити видатки всіх центрів підтримки на різні центри надходжень, застосовуючи критерії розподілу, визначені відповідно до етапу 2. Але процес розподілу не такий простий. Крім обслуговування центрів надходжень, центри підтримки можуть також обслуговувати інші центри підтримки. Вирішення цього питання – основа методу step-down. Крок за кроком кожен центр витрат по черзі розподіляє всі свої витрати на інші центри витрат, які він обслуговує. Як тільки його витрати будуть повністю розподілені, центр витрат «закривається». Після закриття центр витрат не може отримувати подальший розподіл прямих витрат з інших центрів. Тому вибір правильної послідовності центрів – непросте креативне завдання.

Зазвичай послідовність починається з того центру, який обслуговує найбільшу кількість інших відділень, і триває, переходячи до центрів, що надають усе більш вузький спектр послуг. Нарешті залишаються тільки центри надходжень.

Коли всі центри надходжень отримують повний розподіл прямих витрат, застосовуючи метод step-down, можна визначити, які витрати мають бути розподілені на кожен вид (одиницю) послуг у межах кожного центру надходжень.

Калькуляція витрат спочатку передбачає виявлення кількості видів послуг, які надав СП, а потім визначення обсягів кожного виду послуг. Усі витрати в межах центру надходжень (прямі й непрямі) потім розподіляються на види послуг, виходячи

з певних відповідних критеріїв. Наприклад, витрати в операційній розподіляються на кожну хірургічну процедуру з урахуванням необхідного для її проведення часу. Можна використовувати більш складні системи розподілу (що називаються системами вартості одиниці), вони поєднують два або більше факторів, таких як час і матеріали. У лабораторії, наприклад, витрати на кожне дослідження можуть бути розподілені на підставі часу, необхідного на проведення дослідження, вартості техніки, реактивів тощо.

Той самий підхід можна використовувати для будь-якої послуги у сфері первинної медико-санітарної допомоги, невеликих медичних центрів або закладів первинної медико-санітарної допомоги.

Кінцевий результат калькуляції – собівартість кожного виду послуг, що може використовуватися під час ціноутворення. Ціноутворення полягає у визначенні собівартості, додаванні бажаної операційної маржі (рівня рентабельності) і встановлення оплати (затвердження тарифів).

Методика дозволяє розраховувати собівартість послуг за трьома методами: нормативним, видатковим та нормативно-видатковим.

Нормативний метод застосовується в разі необхідності зробити розрахунок кошторису ЛПЗ за заздалегідь заданими нормативними (плановими) витратами на надання послуг, оплати праці та матеріальні ресурси всієї інфраструктури ЛПЗ. Він дає можливість розрахувати різні варіанти кошторису ЛПЗ залежно від введеного варіанту набору вхідних нормативних даних і використовується для медико-економічного моделювання та прогнозування перспектив розвитку ЛПЗ.

Видатковий метод передбачає розрахунок і собівартість СП, собівартість усіх послуг за фактичними витратами за певний звітний період.

Нормативно-видатковий метод полягає в застосуванні комбінованого методу під час розрахунку собівартості СП, коли частина витрат розраховується на основі видаткового методу за фактичними витратами, а частина витрат – нормативним методом за плановими витратами. Даний метод для спрощення розрахунків передбачає раціональне поєднання фактичних і планових витрат без значних втрат точності.

Розрахунок власної собівартості всіх СП ЛПЗ. Витрати ЛПЗ групуються за економічними елементами і калькуляційними статтями. Групування витрат за калькуляційними статтями відображає їх склад залежно від напрямку витрат з надання послуги.

Собівартість ЛПЗ є сумою власної собівартості всіх СП, яка обчислюється за формулою

$$C = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{Nm} CB_{m,n},$$

де $m = 1, 2, 3$;

$M = 3$ – кількість груп, на які поділяються всі СП ЛПЗ;

$n = 1, 2, \dots, Nm - 1, Nm$ – порядковий номер СП у m -й групі;

Nm – кількість СП у m -й групі:

за $m=1$ $Nm = N1 = 2$; у першій групі тільки два СП (адміністративно-управлінські та господарсько-технічні структурні підрозділи);

за $m=2$ $Nm = N2$; $N2$ – кількість СП у другій групі;

за $m=3$ $Nm = N3$; $N3$ – кількість СП у третій групі;

C – собівартість ЛПЗ;

$CB_{m,n}$ – власна собівартість m,n -го структурного підрозділу ЛПЗ, який належить до m -ї групи з порядковим номером n .

Власна собівартість m,n -го підрозділу є сумою всіх його прямих та непрямих витрат і розраховується за формулою

$$CB_{m,n} = Z1110_{m,n} + Z1120_{m,n} + MZ_{m,n} + Z1135_{m,n} + KE_{m,n} + AB_{m,n},$$

де $CB_{m,n}$ – власна собівартість m,n -го СП;

$Z1110$ – витрати на оплату працівників ЛПЗ;

$Z1110_{m,n}$ – витрати на оплату працівників m,n -го СП;

$Z1120$ – нарахування на оплату працівників ЛПЗ;

$Z1120_{m,n}$ – нарахування на оплату працівників m,n -го СП;

$MZ_{m,n}$ – власні матеріальні витрати m,n -го СП;

$$MZ_{m,n} = Z1131_{m,n} + Z1132_{m,n} + Z1133_{m,n} + Z1134_{m,n} + Z1140_{m,n}$$

$Z1131$ – витрати на предмети, матеріали та інвентар ЛПЗ;

$Z1131_{m,n}$ – витрати на предмети, матеріали та інвентар m,n -го СП;

$Z1132$ – витрати на медикаменти та перев'язувальні матеріали ЛПЗ;

$Z1132_{m,n}$ – витрати на медикаменти та перев'язувальні матеріали m,n -го СП ;

$Z1133$ – витрати на продукти харчування ЛПЗ;

$Z1133_{m,n}$ – витрати на продукти харчування m,n -го СП;

$Z1134$ – витрати на оплату послуг (крім комунальних) ЛПЗ ;

$Z1134_{m,n}$ – витрати на оплату послуг (крім комунальних) m,n -го СП;

$Z1140$ – витрати на відрядження ЛПЗ;

$Z1140_{m,n}$ – витрати на відрядження m,n -го СП;

$$Z1135_{m,n} = Z1135 * \frac{Z1110_{m,n}}{Z1110} ,$$

$Z1135_{m,n}$ – інші витрати m,n -го СП (сплата податків, платежі до бюджету тощо);

$Z1135$ – інші витрати ЛПЗ (сплата податків, платежі до бюджету тощо);

$KE_{m,n}$ – власні непрямі витрати на комунальні послуги та енергоносії m,n -го СП;

$$KE_{m,n} = \frac{S_{m,n}}{S} * (Z1161 + Z1162 + Z1163 + Z1164 + Z1165 + Z1166) ,$$

$Z1161$ – витрати на оплату теплопостачання ЛПЗ;

$Z1162$ – витрати на оплату водопостачання та водовідведення ЛПЗ;

$Z1163$ – витрати на оплату електроенергії ЛПЗ;

$Z1164$ – витрати на оплату природного газу ЛПЗ;

$Z1165$ – витрати на оплату інших комунальних послуг ЛПЗ;

$Z1166$ – витрати на оплату інших енергоносіїв;

AB – амортизаційні відрахування ЛПЗ;

$S_{m,n}$ – площа, яку займає m,n -й СП;

S – площа ЛПЗ (без урахування площ, переданих в оренду);

$AB_{m,n}$ – амортизаційні відрахування m,n -го СП;

Собівартість ЛПЗ обчислюється за формулою:

$$C = Z1110 + Z1120 + Z1131 + Z1132 + Z1133 + Z1134 + Z1135 + Z1140 + AB + Z1161 + Z1162 + Z1163 + Z1164 + Z1165 + Z1166$$

з обов'язковим виконанням таких співвідношень (системи лімітних рівнянь):

$$Z1110 = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} Z1110_{m,n},$$

$$Z1120 = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} Z1120_{m,n},$$

$$Z1131 = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} Z1131_{m,n},$$

$$Z1132 = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} Z1132_{m,n},$$

$$Z1133 = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} Z1133_{m,n},$$

$$Z1134 = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} Z1134_{m,n},$$

$$Z1135 = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} Z1135_{m,n},$$

$$Z1140 = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} Z1140_{m,n},$$

$$AB = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} AB_{m,n},$$

$$S = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{N_m} S_{m,n},$$

У разі якщо в ЛПЗ не ведеться (або ведеться не в повному обсязі) облік витрат $Z1131_{m,n}$; $Z1132_{m,n}$; $Z1134_{m,n}$ окремо по структурних підрозділах, то їх можна приблизно розрахувати в такий спосіб:

$$Z1131_{m,n} = Z1131 * \frac{Z1110_{m,n}}{Z1110} ,$$

$$Z1134_{m,n} = Z1134 * \frac{Z1110_{m,n}}{Z1110} ,$$

$$Z1132_{m,n} = Z1132 * \frac{Z1110_{m,n}}{Z1110_{2-3}} ,$$

де $Z1110_{2-3}$ – витрати на оплату праці структурних підрозділів другої і третьої групи (допоміжні та основні СП), за винятком СП другої групи, які не мають витрат статті $Z1132$ (наприклад, $СП2,1$ – пральня; $СП2,2$ – стерилізаційна; $СП2,4$ – харчоблок тощо).

Розрахунок собівартості внутрішньої адміністративно - управлінської та господарсько-технічної послуги підрозділів першої групи. Внутрішня адміністративно-управлінська послуга – це послуга, яку надають адміністративно-управлінські СП ЛПЗ для адміністративного управління діяльністю ЛПЗ.

Внутрішня господарсько-технічна послуга – це послуга, яку надають господарсько-технічні СП ЛПЗ щодо забезпечення функціонування господарської та інженерно-технічної інфраструктури ЛПЗ (тепло-водо-енергозабезпечення, обслуговування та ремонт обладнання, телекомунікацій, будівель тощо).

Собівартість внутрішньої адміністративно-управлінської послуги – це співвідношення суми власної собівартості всіх адміністративних СП та кількості штатних одиниць ЛПЗ без урахування кількості штатних одиниць адміністративних СП, що розраховується за формулою

$$CB_{AUII} = BC_{1,1} / (KP - KP_{1,1}),$$

де CB_{AUII} – собівартість внутрішньої адміністративно-управлінської послуги;

$BC_{1,1}$ – власна собівартість усіх адміністративних СП;

$KP_{1,1}$ – кількість штатних одиниць усіх адміністративних СП;

KP – кількість штатних одиниць ЛПЗ, що розраховується за формулою

$$KP = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^{Nm} KP_{m,n},$$

де $M=3$, кількість груп, на які поділені всі СП ЛПЗ;

Nm – кількість СП у m -й групі;

$KP_{m,n}$ – кількість штатних одиниць m,n -го СП.

Собівартість внутрішньої адміністративно-управлінської послуги – це нормована величина власної собівартості адміністративно-управлінських СП на одну штатну одиницю ЛПЗ (без кількості штатних одиниць адміністративних СП), яка показує вартість адміністрування на штатну одиницю ЛПЗ у гривнях.

Собівартість внутрішньої господарсько-технічної послуги є відношенням суми власної собівартості всіх господарських і технічних СП до площ будівель ЛПЗ без урахування орендованих площ (зайнятих орендарями), і зайнятих адміністративно-управлінськими та господарсько-технічними СП площ і розраховується за формулою

$$CB_{ГТП} = BC_{1,2} / (S - S_{1,1} - S_{1,2}),$$

де $CB_{ГТП}$ – собівартість внутрішньої господарсько-технічної послуги;

$BC_{1,2}$ – власна собівартість усіх господарських СП;

$S_{1,1}$ – площа, яку займають усі адміністративні СП;

$S_{1,2}$ – площа, яку займають усі господарські СП;

S – площа ЛПЗ без урахування переданих в оренду площ.

Собівартість внутрішньої господарсько-технічної послуги – це нормована власна собівартість господарсько-технічних СП на одиницю площі (квадратний метр) ЛПЗ, яку займають СП другої і третьої групи, що показує вартість господарсько-

технічного обслуговування одного квадратного метра площі СП другої і третьої групи ЛПЗ у гривнях.

Введення понять собівартості внутрішньої адміністративно-управлінської послуги CB_{AUP} і собівартість внутрішньої господарсько-технічної послуги $CB_{ГТП}$ надалі значно спрощує перенесення витрат адміністративно-господарських СП (накладних витрат) на собівартість СП другої і третьої групи, а також дозволяє порівняти дані уніфіковані показники для різних ЛПЗ.

Розрахунок собівартості структурних підрозділів другої і третьої групи з урахуванням перенесених накладних витрат підрозділів першої групи. Відповідно до третього етапу методології step-down переносимо витрати СП першої групи (адміністративно-господарські СП) на СП другої і третьої групи (допоміжні та основні СП):

$$C1_{m,n} = CB_{m,n} + CB_{AUP} * KP_{m,n} + CB_{ГТП} * S_{m,n},$$

де $m=2, 3$;

Nm – кількість СП в m -й групі;

$Nm = N2$ у разі $m=2$; $N2$ – кількість СП у другій групі; $n = 1, 2, \dots, N2-1, N2$;

$Nm = N3$ у разі $m=3$; $N3$ - кількість СП в третій групі; $n = 1, 2, \dots, N3-1, N3$;

$C1_{m,n}$ – собівартість m,n -го СП другої і третьої групи з врахуванням накладних витрат СП першої групи;

$CB_{m,n}$ – власна собівартість m,n -го СП другої чи третьої групи;

CB_{AUP} – собівартість внутрішньої адміністративної послуги;

$CB_{ГТП}$ – собівартість внутрішньої господарсько-технічної послуги;

$KP_{m,n}$ – кількість штатних одиниць m,n -го СП другої чи третьої групи;

$S_{m,n}$ – площа, яку займає m,n -й СП другої чи третьої групи.

Після перенесення витрат адміністративно-управлінських і господарсько-технічних СП першої групи на СП другої і третьої груп собівартість адміністративно-управлінських і господарсько-технічних СП у подальших обчисленнях не враховуються.

Висновки. Отже, використання запропонованої методики дозволить проводити точні розрахунки вартості лікування кожного конкретного хворого залежно від

отриманих медичних процедур (послуг), а також від тяжкості перебігу захворювання та проведених у лікувально-профілактичному закладі ліжко-днів.

Методика дасть можливість порівнювати результати діяльності різних медичних установ, а також можливість використання отриманих результатів в управлінні і в процесі відшкодування витрат (оплата медичних послуг та медичної допомоги) у разі впровадження методу глобального бюджету.

У подальших наукових дослідженнях за даним напрямом вважаємо за доцільне розглянути питання практичного досвіду запровадження Єдиної уніфікованої методики розрахунку вартості медичних послуг, амбулаторно-поліклінічного та стаціонарного лікування, медико-економічної моделі державних, комунальних та інших закладів охорони здоров'я.

Список використаних джерел

1. **Актуальні** питання фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я: теорія та практика : монографія / Л. А. Ляховченко, В. Д. Долот, О. В. Поживілова, Я. Ф. Радиш ; за заг. ред. проф. Я. Ф. Радиша. – К. : Полісся, 2012. – 212 с.

2. **Василишин Р. Й.** Технології розрахунку собівартості і цін медичних процедур та нозологічної одиниці. Алгоритм визначення коефіцієнтів перерозподілу накладних витрат у закладах охорони здоров'я – основа для створення медико-економічних стандартів / Р. Й. Василишин // Укр. мед. часопис. – 2006. – № 6 (56). – С. 28 – 30.

3. **Долот В. Д.** Єдина уніфікована методика розрахунку вартості медичних послуг, амбулаторно-поліклінічного та стаціонарного лікування, медико-економічної моделі державних, комунальних та інших закладів охорони здоров'я : наук. твір / В. Д. Долот. – Режим доступу : www.apteka.ua/article/143330.

4. **Єдина** уніфікована методика розрахунку вартості медичних послуг, амбулаторно-поліклінічного та стаціонарного лікування // Аптека. – 2012. – Вип. № 841 (20) ; вип. № 842 (21).

5. **Рекомендації** относительно дальнейшего развития вторичной медицинской помощи в Украине, 2009 // URL. – Режим доступа : www.eu-shc.com.ua.

6. **Сорока С.** Собівартість медичних послуг: суть та порядок формування / С. Сорока // Екон. аналіз. – Вип. 8. – Ч. 1. – 2011. – С. 321 – 323.